

PROGRAMMA INKOOP EN AANBESTEDEN SOCIAAL DOMEIN

Om het inkoopproces te verbeteren, werken gemeenten, aanbieders en het Rijk samen in het ondersteuningsprogramma Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein.

In het programma Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein komen alle inkoopmethoden (aanbesteden, subsidie, open house) aan bod. Interactie tussen gemeente en aanbieder, bekeken vanuit beide kanten, is het uitgangspunt. Het gaat daarbij niet alleen over hoe de inkoop technisch vorm moet krijgen (kennis en informatie beschikbaar maken), maar juist ook over hoe partnerschap tussen gemeenten en aanbieders kan ontstaan (betere samenwerking). Daarnaast bekijkt het programma hoe ruimte ontstaat voor beleidsvrijheid zonder onnodige administratieve lasten (meer standaardisatie) en hoe inkoop bijdraagt aan de transformatie (door dit onderdeel te laten zijn van een continu leer- en verbeterproces).

Het programma richt zich op het versterken van de lokale praktijk en werkt vanuit de behoefte van gemeenten en aanbieders. Waar mogelijk biedt het programma ondersteuning op maat en sluit het daarmee aan bij het lokale proces van leren en doorontwikkelen.

Aanbod aanbestedende diensten

Vanuit het programma Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein zijn vier e-learning modules ontwikkeld. Dit is een aanbod voor aanbestedende diensten, die (zorg)aanbieders willen ondersteunen bij het vergroten van hun kennis over aanbesteden in het sociaal domein. Met deze deskundigheidsbevordering zijn zorgaanbieders beter in staat om zich voor te bereiden op de inschrijving. Zij doorgronden de uitvraag van de gemeente beter en kunnen daardoor adequater inschrijven met een kwalitatief betere en procedureel kloppende inschrijving.

De aanbestedende diensten kunnen deze modules op verschillende manieren inzetten bij hun inkoopproces. Bijvoorbeeld als bijlagen bij de aanbestedingsstukken, als inleiding op een dialoogsessie of bij de beantwoording van vragen in de Nota van Inlichtingen. Daarnaast kunnen zij aanbieders die geen of weinig ervaring hebben met inschrijvingen wijzen op deze e-learning modules, zodat deze aanbieders een indruk krijgen van wat erbij komt kijken en waar ze op moeten letten.

Deze serie van vier online lesmodules past binnen het programma Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein, dat helpt de transformatie te bewerkstelligen, zodat inwoners kunnen rekenen op goede, passende en betaalbare begeleiding en ondersteuning.

Overigens zijn speciaal voor professionals werkzaam bij gemeenten e-learning modules Inkoop Jeugdwet en Wmo 2015 beschikbaar. Deze zijn eveneens gratis.

Meer informatie op www.inkoopsociaaldomein.nl.

Het regioteam Opdrachtgever-/opdrachtnemerschap Wmo en Jeugdwet

Goede samenwerking tussen gemeenten en (zorg)aanbieders op gebied van visievorming, inkoop, contractmanagement, uitvoering en verantwoording leidt tot betere en betaalbare maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg, minder administratieve lasten en meer werkplezier. Een team van zeven regioadviseurs ondersteunt u daarbij. Het regioteam opereert namens de volgende drie organisaties: Programma Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein, het Ketenbureau i-Sociaal Domein en Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd. Hiermee beschikken de regioadviseurs over een breed palet aan producten en diensten, instrumenten, opleidingen en praktijkvoorbeelden. Daarnaast hebben ze via deze drie organisaties toegang tot een groot netwerk van experts, ervaringsdeskundigen en een rechtstreeks lijntje met 'Den Haag'.

Mocht u nog geen contact hebben met één van de regioadviseurs, dan bereikt u het regioteam via de [helpdesk](#) op www.inkoopsociaaldomein.nl. De regioadviseurs kunnen u onder andere ondersteunen bij het organiseren van een symposium.

Inhoudsopgave

HET REGIOTEAM OPDRACHTGEVER-/OPDRACHTNEMERSCHAP WMO EN JEUGDWET	2
INHOUDSOPGAVE	3
Hoofdstuk 1 Inhoud modules en webinars	4
DOELGROEP	4
DE VIER E-LEARNING MODULES.....	4
MODULE 1 HOE WERKT EEN GEMEENTE BIJ HET INKOPEN VAN ZORG?	4
MODULE 2 BASISTRAINING INSCHRIJVEN OP AANBESTEDINGEN	5
MODULE 3 BASISTRAINING ONDERSCHIEDEND VERMOGEN IN AANBESTEDINGEN	5
MODULE 4 UNIFORM EUROPEES AANBESTEDINGSDOCUMENT LEZEN EN INVULLEN	5
Hoofdstuk 2 Inzetten e-learning modules bij het inkoopproces	6
TER BESCHIKING STELLEN VAN DE VIER E-LEARNING MODULES ALS GEHEEL	6
MAILING OF NIEUWSBRIEF	6
IN DE AANBESTEDINGSLEIDRAAD	7
PUBLICATIE OP UW WEBSITE OF WEBPAGINA VOOR DE INKOOP IN HET SOCIAAL DOMEIN.....	7
EEN MODULE APART ONDER DE AANDACHT BRENGEN	7
Hoofdstuk 3 Werken met een inhoudelijke webinar.....	10
EEN WEBINAR INSCHRIJVEN IN HET SOCIAAL DOMEIN IN REGIO/GEMEENTE	10

Hoofdstuk 1 Inhoud modules en webinars

Doelgroep

De doelgroep voor deze trainingen bestaat uit medewerkers van zorgaanbieders die een bijdrage leveren aan de inschrijving op een aanbesteding in het sociaal domein. De trainingen zijn een combinatie van e-learning en webinars met de basiskennis en minimumvaardigheden die nodig zijn om succesvol in te schrijven. De aanbestedende diensten kunnen de modules hiervoor naar eigen inzicht en deskundigheid inzetten.

De vier e-learning modules

Voor de volgende onderwerpen zijn e-learning modules ontwikkeld:

- Hoe werkt een gemeente bij het inkopen van zorg?
- Basistraining inschrijven op aanbestedingen.
- Basistraining onderscheidend vermogen in aanbestedingen.
- Uniform Europees Aanbestedingsdocument lezen en invullen.

Deze modules en bijbehorende informatie zijn terug te vinden op www.piasd.nl. De aanbieders kunnen inhoudelijke vragen stellen aan de helpdesk onder Contact op deze website. De helpdesk neemt alleen vragen over de onderwerpen van deze modules in behandeling.

Praktijkgericht leren staat centraal door het gebruik van praktijkvoorbeelden. De deelnemers krijgen methodieken, kennis en vaardigheden met schema's en visualisaties. Na afloop van iedere module volgt een toets om te verifiëren of de deelnemers de opgedane kennis goed hebben begrepen. Zij kunnen de toets zelf nakijken; na elk antwoord volgt namelijk een korte uitleg. De modules zijn zo ingericht, dat deelnemers in hun eigen tijd en eigen tempo de online lesmodules kunnen volgen.

Module 1 Hoe werkt een gemeente bij het inkopen van zorg?

Deze module behandelt de besluitvorming in de gemeente. De inhoud sluit aan bij de vraag van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport:

- Hoe werkt de politieke besluitvorming in gemeenten en aanbestedende diensten die uiteindelijk leidt tot de vertaling naar het inkoopbeleid?
- Wanneer en hoe kunnen zorgaanbieders rechtmatig invloed uitoefenen op het inkoopbeleid van gemeenten en aanbestedende diensten? Met in ieder geval aandacht voor:
  - de verordening als uitkomst van politieke besluitvorming;
  - de inkoopstrategie;
  - de inkoopcriteria.

Dit punt sluit aan op de fasen in de [Handreiking Dialoog](#).

- Welke rollen hebben wethouders, beleidsmedewerkers en andere spelers?
- Afsluitende toets met uitleg na aanklikken van een antwoord.

Module 2 Basistraining inschrijven op aanbestedingen

Module 2 is een basistraining voor iedereen die te maken heeft met inschrijvingen op aanbestedingen. Het volgende komt aan bod:

- Het juridisch kader van de aanbesteding, inclusief bespreking van de criteria van objectiviteit, transparantie en proportionaliteit;
- Verschillende vormen van inkoop door de aanbestedende dienst: EMVI, openbare en niet-openbare aanbesteding, meervoudig onderhandse aanbesteding, concurrentiegerichte dialoog, bestuurlijk aanbesteden en open house. De module sluit aan op de bestaande documentatie van [PIANOo](#);
- Verschillende typen overeenkomsten, zoals een raamovereenkomst en een basis- en deellovereenkomst;
- Het proces van aanbestedingen met onder meer aandacht voor de relevante termijnen en de rol van de Nota van Inlichtingen;
- Overwegingen om te bepalen of de aanbesteding interessant genoeg is om op in te schrijven;
- Afsluitende toets met uitleg na aanklikken van een antwoord.

Module 3 Basistraining Onderscheidend vermogen in aanbestedingen

Deze module gaat in op de analyse en de bijdrage die inschrijven op de aanbesteding levert aan de doelgroepen in de gemeente:

- Waar zit de meerwaarde voor de doelgroepen en wat zijn de mogelijkheden om dit goed naar voren te brengen?
- De methodiek om een aanbesteding in relatie te brengen met de toegevoegde waarde voor de doelgroepen;
- Hoe komen beoordelingen tot stand die tot gunning leiden?
- Schrijven van teksten en plannen, behandeling van de specifieke vragen en aandachtspunten van de aanbestedende diensten en tips om helder te schrijven;
- De beste aanpak van de voorbereiding op kwaliteit en de realisatie van de transformatie;
- Afsluitende toets met uitleg na aanklikken van een antwoord.

Module 4 Uniform Europees Aanbestedingsdocument lezen en invullen

Module 4 is een training voor gebruik van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA), waarbij de volgende onderwerpen worden behandeld:

- Opbouw van het UEA met uitleg van de zes onderdelen;
- Werken met UEA met gebruik van de screencast en een praktijkdemonstratie;
- Afsluitende toets met uitleg na aanklikken van een antwoord.

Hoofdstuk 2 Inzetten e-learning modules bij het inkoopproces

De online lesmodules staan kosteloos ter beschikking van de aanbestedende diensten om de modules naar eigen inzicht in te zetten, afhankelijk van de situatie in het betreffende werkgebied. U kunt de vier modules als geheel ter beschikking stellen of apart. Ter ondersteuning staan in dit hoofdstuk een aantal uitgewerkte suggesties.

Neem voor vragen over de inzet van de e-learning modules of webinars gerust contact op met onze helpdesk via de contactpagina op: www.piasd.nl.

Ter beschikking stellen van de vier e-learning modules als geheel

De doelgroep voor deze trainingen bestaat uit medewerkers van (zorg)aanbieders die een bijdrage leveren aan de inschrijving op een aanbesteding in het sociaal domein. De trainingen zijn een combinatie van e-learning en webinars met de basiskennis en minimumvaardigheden die nodig zijn om succesvol in te schrijven. De aanbestedende diensten kunnen de online lesmodules hiervoor naar eigen inzicht en deskundigheid inzetten.

Mailing of nieuwsbrief

U kunt de potentiële inschrijvers de e-learning modules aanbieden in een mailing of nieuwsbrief.

Voorbeeldtekst: Binnenkort starten wij als gemeente xxxx met de inkoopprocedure xxxx. Er komt veel kijken bij de organisatie van de inkoop van zorg en welzijn: wet- en regelgeving, en besluitvorming bij de gemeente zelf. Het programma Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein stelt deze deskundigheidsbevordering aan u ter beschikking. Door deze e-learning modules te volgen, kunt u zich voorbereiden op de komende inkoopperiode en uw deskundigheid vergroten.

Op www.piasd.nl zijn de volgende vier modules beschikbaar:

1. Hoe werkt een gemeente bij het inkopen van zorg?
2. Basistraining inschrijven op aanbestedingen.
3. Basistraining onderscheidend vermogen in aanbestedingen.
4. Uniform Europees Aanbestedingsdocument lezen en invullen.

In de aanbestedingsleidraad

U kunt een hoofdstuk opnemen met de titel 'Vorbereiden op de inschrijving'.

Voorbeeldtekst: Ter voorbereiding op de inkoopprocedure xxxx attenderen wij u op de mogelijkheid om u voor te bereiden op de inschrijving door het volgen van e-learning modules. Na het volgen van deze online lesmodules bent u beter in staat om de achterliggende overwegingen en inkoopaspecten te doorgronden, want er komt veel kijken bij de organisatie van de inkoop van zorg en welzijn, wet- en regelgeving, en besluitvorming bij de gemeente zelf. Door deze modules te volgen, kunt u uw deskundigheid vergroten.

Op www.piasd.nl zijn de volgende vier modules beschikbaar:

1. Hoe werkt een gemeente bij het inkopen van zorg?
2. Basistraining inschrijven op aanbestedingen.
3. Basistraining onderscheidend vermogen in aanbestedingen.
4. Uniform Europees Aanbestedingsdocument lezen en invullen.

Publicatie op uw website of webpagina voor de inkoop in het sociaal domein

De meeste gemeenten en samenwerkingsverbanden hebben een website met algemene informatie voor (zorg)aanbieders in het sociaal domein in het betreffende werkgebied. Het is mogelijk om hier de e-learning modules onder de aandacht te brengen.

Voorbeeldtekst: Bent u aanbieder van zorg- en welzijn? Wilt u uw aanbestedingskennis opfrissen of schrijft u voor het eerst in? Wilt u meer weten over de wet- en regelgeving, achterliggende overwegingen, besluiten en andere aspecten die bij de inkoop van zorg en welzijn komen kijken? Volg dan kosteloos de e-learning modules op www.piasd.nl.

De volgende vier modules zijn beschikbaar:

1. Hoe werkt een gemeente bij het inkopen van zorg?
2. Basistraining inschrijven op aanbestedingen.
3. Basistraining onderscheidend vermogen in aanbestedingen.
4. Uniform Europees Aanbestedingsdocument lezen en invullen.

Een module apart onder de aandacht brengen

Natuurlijk is het ook mogelijk om een module apart onder de aandacht te brengen.

Module 1:

Hoe werkt een gemeente bij het inkopen van de zorg? Deze module is geschikt om in te zetten bij ontwikkel- en dialogotafels, voorafgaand aan de inkoopprocedures of ter introductie op een bijeenkomst over de besluitvorming. Raadsleden, wethouders en ambtenaren gaan vaak op werkbezoek bij (zorg)aanbieders in hun regio en krijgen dan vragen over besluitvorming en reikwijdte van de invloed. Wanneer u deze module vooraf toezendt, kunt u bij het werkbezoek ook echt over de inhoud van het werk praten, in plaats van dat u veel tijd besteedt aan de uitleg van de besluitvorming in uw gemeente.

Voorbeeldtekst: Binnenkort komt xxxx bij u op werkbezoek. Een onderdeel van het programma is de koers van gemeente xxxx bij de inkoop van de Jeugdwet en Wmo 2015. Ter voorbereiding op het gesprek heeft u wellicht behoefte aan uitleg over de besluitvorming in gemeenten tot aan het opstellen van het inkoopdocument. Dan bevelen wij u van harte aan om de e-learning module ‘Hoe werkt een gemeente bij het inkopen van de zorg?’ te volgen. Deze is beschikbaar via de volgende link: <https://piasd.nl/hoe-werkt-een-gemeente-bij-het-inkopen-van-zorg/>

Module 2

Basistraining inschrijven op aanbestedingen is geschikt voor de start van de marktconsultatie of dialoogtafels. U geeft inzicht in de rechten en plichten van de aanbestedende dienst en die van de inschrijvers. Wanneer zij deze module hebben gevolgd, is er bij het gesprek over de inkoop een gezamenlijk referentiekader.

Bij een digitale marktconsultatie is module 2 een goede inleiding om het gesprek over de gekozen aanpak voor de inkoop toe te lichten. U kunt dan als aanbestedende dienst laten zien dat u het juridisch kader toepast, zonder dat u dat zelf helemaal hoeft uit te leggen. Deelnemers kunnen dit later zelf nog een keer bekijken.

Voorbeeldtekst: U bent uitgenodigd voor een marktconsultatie of dialoogtafel. Ter voorbereiding heeft u wellicht behoefte aan inzicht in uw rechten en plichten en in die van de aanbestedende dienst. De module ‘Basistraining inschrijven op aanbestedingen’ biedt een gezamenlijk referentiekader over de wet- en regelgeving rond de inkoop bij Europese aanbestedingen. Deze is beschikbaar via de volgende link: <https://piasd.nl/inschrijven-op-aanbestedingen/>

Module 3

De online lesmodule “Basistraining onderscheidend vermogen in aanbestedingen” is geschikt voor aanbieders die een inschrijving met gunningscriteria dienen in te leveren. De module gaat in op hoe zij hun kansen vergroten bij het schrijven van een kwaliteitsplan of plan van aanpak.

Voorbeeldtekst: In deze aanbesteding hebben wij ervoor gekozen om met een gelimiteerd aantal aanbieders te werken. Wanneer u mee wilt doen aan deze aanbesteding en u wilt meer weten over:

- de beoordeling van de teksten bij de inschrijving door de aanbestedende dienst;
- de manier waarop u uw aanbod het beste verwoordt.

Dan adviseren wij u om de e-learning module ‘Basistraining Onderscheidend vermogen in aanbestedingen’ te volgen. Deze training is te vinden op: <https://piasd.nl/onderscheidend-vermogen-in-aanbestedingen/>

Module 4

Het invullen van het UEA levert altijd veel vragen en onzekerheden op bij de inschrijvers en zij stellen daarover vaak vragen aan de aanbestedende dienst, ook na de afronding van de Nota van Inlichtingen. Bijvoorbeeld: “Wat moeten wij invullen bij deel V op het UEA?”

In ieder inkoopdocument is een (sub)hoofdstuk opgenomen over dit formulier. Dan kunt u in dit onderdeel verwijzen naar de e-learning module ‘Uniform Europees Aanbestedingsdocument’ (UEA) lezen en invullen.

Voorbeeldtekst: Heeft u twijfels over het juist invullen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) of doet u het voor de eerste keer? Dan adviseren wij u om de module: ‘Uniform Europees Aanbestedingsdocument lezen en invullen’ te volgen. Hier krijgt u een duidelijke uitleg over de opbouw en de rol van het UEA. Deze is beschikbaar via de volgende link: <https://piasd.nl/uniform-europees-aanbestedingsdocument-lezen-en-invullen/>

Hoofdstuk 3 Werken met een inhoudelijke webinar

Een andere aanpak is om een inhoudelijk webinar te organiseren, waarin u deskundigheidsbevordering en inhoudelijke toelichting op uw procedure op maat aanbiedt. Er zijn al een aantal webinars gehouden die een positieve waardering kregen en een hoge opkomst hadden. Deze vindt u terug op inkoopsociaaldomein.nl.

Een webinar Inschrijven in het sociaal domein in regio/gemeente

Wij organiseren interactieve webinars voor gemeenten, samenwerkingsverbanden en organisaties die van plan zijn om een aanbesteding te publiceren. Met deze webinars ondervangt u het probleem dat kwalitatief goede partijen afvallen die het inschrijven nog niet in de vingers hebben.

Het webinar gaat in op de regionale en specifieke aspecten die relevant zijn voor de regio of gemeente. Het doel is dat (zorg)aanbieders deskundigheid ontwikkelen, zodat zij zich beter kunnen voorbereiden op de inkoopprocedure. Als bijvoorbeeld bekend is dat de gemeente van tachtig naar twintig aanbieders wil gaan, betekent het dat die aanbieders anders moeten inschrijven dan bij een open houseprocedure. In het webinar gaan we in op de achtergrond van de inkoop en de strategie en doelen die de aanbestedende dienst in de betreffende regio nastreeft.

Het webinar stellen wij samen op basis van de door u aangedragen informatie over de volgende onderwerpen:

- De gemeente die als aanbestedende dienst optreedt;
- De in te kopen diensten of transformatie;
- De achtergronden van de inkoopprocedure, zoals:
  - IST - Wat is de huidige situatie? Volgens welke procedure is er in de vorige ronde ingekocht? Hoeveel contractanten zijn er? Hoe staat de uitnutting van het gemeentelijk budget ervoor? Loopt het contract echt af of is er nog een optie tot verlenging?
  - SOLL - De nieuwe inkoopprocedure, het beoogde aantal aanbieders en gebiedsgerichte aanpak;
- Strategie, beleid en visie van de gemeente;
- Doelstellingen van de gemeente;
- Het strategische partnerschap met de aanbieders;
- Welke regionale of gemeentelijke aspecten zijn relevant voor inschrijvers?
- Welke financiering kiest de gemeente (P*Q, resultaatsverplichting, budget of anders)?
- Welk aanbestedingsplatform gebruikt de aanbestedende dienst?
- Andere relevante kenmerken van de procedure;
- Indien beschikbaar: de website met relevante informatie over de komende inkoopprocedure met link en eventueel beschikbare marktconsultatie-uitvragen en verslagen;
- Planning.

Voor Bizob en de regio ZHZ hebben wij al webinars verzorgd. We behandelen daarin onder meer de rechten en plichten van aanbieders, de rol van de Nota van Inlichtingen, en de begrippen proportionaliteit, objectiviteit, non-discriminatie en transparantie. We vertellen welke bewijslast er doorgaans gevraagd wordt en adviseren deelnemers om die aan te vragen wanneer ze die nog niet hebben.

Daarnaast gaan we in op een aantal specifieke kenmerken van de komende aanbesteding of inkoopprocedure. Zo hebben wij bij Bizob uitgelegd wat de verschillen tussen de oude en de nieuwe procedure zijn, want Bizob gaat van bestuurlijk aanbesteden naar een open houseprocedure. Ook zijn we ingegaan op de wijziging van bekostiging: van resultaatsfinanciering naar inspanningsgerichte financiering. Bij de regio ZHZ stond hun innovatieve dialoog inkoop op de agenda. We hebben uitgelegd wat die betekent.

Na de pauze geeft de aanbestedende dienst van het betreffende samenwerkingsverband een presentatie over de voor hen belangrijke onderwerpen, zoals de totstandkoming van de tarieven. Aan het eind van het webinar is er ruimte om vragen te stellen over beide presentaties.

Het webinar met de vragen en antwoorden stelt de aanbestedende dienst na afloop beschikbaar aan de deelnemers via het aanbestedingsplatform waarop ze de inkoopprocedure afhandelen.

Wij bereiden deze webinars voor met bovengenoemde partijen en stemmen de scope ervan vooraf af aan de hand van de volgende vragen:

- Welke onderwerpen wil de aanbestedende dienst behandeld zien?
- Wat kan er wel aan de orde komen en wat beter niet?
- Op welke vragen van deelnemers gaan we wel in en op welke niet?
- Hoe voorkomen we voorkennis of andere overtredingen van de aanbestedings- en mededingingswet en -regelgeving?

Aan deze webinars zijn kosten verbonden. Heeft u interesse neem dan contact op met Gert Fiat van Aanbestedingskalender.nl via niac@aanbestedingskalender.nl.